

တၢ်ပၤဃာ်သူးသ့ၣ်လၢကပီၤ ဖဲတၢ်သမၤတၢ်တီတၢ်တြၢ်ဒီး တၢ်သဘျူအကတီၢ်

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူာ်ဒီး ကညီပိာ်မုာ်ကရၢအလံာ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဖဲဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲးယာ်မုာ်နံၤ

လၢဒိၣ်စဲဘၣ် ၁၀ သီ, ၂၀၂၂ နံၣ်

တနံၤအံၤလၢဒိၣ်စဲဘၣ် ၁၀ သီ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျူမၤလၢကပီၤဝဲပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲးယာ်အမုာ်နံၤ လၢတၢ်မၤဝဲတၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် က့ၤ တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ပာ်ပနီၣ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်လံာ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဘၣ်ဃးဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်ဖဲ ၁၉၄၈ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် သနာ်က့ၤန့ၣ်တနံၤအံၤ ပမၤလၢကပီၤဝဲပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးလၢ အနးဝဲဒိၣ်မးလၢကီၢ်ပယီၤမုာ်ထီၣ်ကလံၤ ထံးအပူၤ တန့ၢ်ဝဲဘၣ်. သးမိၤစီရိၤအတၢ်ပူၤဖျးဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢ နံၣ်ဆံၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အပူၤအံၤ ဟ့ၣ်ဝဲပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ခွဲးတၢ် ယာ်လၢ ကဆဲးမၤဘၣ်ဒိဝဲဒုဖိသဝီဖိလၢကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူ, အတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ် ခိသးသမူ, ဒီးအတၢ် ဘၣ်တၢ်ဘၢ ဖဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်အပူၤတဝၢအိၣ်ဃိကဒိဒီးတမၤတၢ်တုၤလီၤတီၤလီၤနီတမံၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်အ ပူၤတဝၢသ့ၣ်တဖၣ်လီၤတူၢ်ဝဲလၢ ကဟံးထီၣ်ဝဲဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်သးမိၤစီရိၤအခိၣ်အနၢ်လၢအတ ပာ်ကဲဝဲပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်လၢတအိၣ် ဒီးတၢ်မဲာ်ဆုးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီးလိာ်ဘၢလိာ်ကီၢ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ၂၀၂၂ နံၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲး ယာ်မုာ်နံၤအတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢအမုာ်ဝဲ “သူးသ့ၣ်လၢကပီၤ, တၢ်သဘျူ, ဒီးတၢ်တီတၢ်တြၢ်လၢပုၤကိးဂၤအဂီၢ်” အံၤတတုၤ ထီၣ်ထီၣ်ဘးဝဲဘၣ်ခိဖျိလၢကညီကီၢ်စဲၣ် အပူၤန့ၣ်တၢ်တမၤန့ၢ်ဝဲတၢ်သဘျူဒီးတၢ်တီတၢ်တြၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ် ဒုဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဆၢထၢၣ်ဒိး ဂၢ် ဂၢ်ကျၢၤကျၢၤ ပုၤဒီးသူးသ့ၣ်လၢကပီၤလၢကဆၢထၢၣ်ဝဲလၢပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တနံၤအံၤ ပမၤလၢကပီၤဝဲထံဖိကီၢ် ဖိလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်အဘၢလၢအဃုထီၣ်ဝဲဒ်သိးအ ဝဲသ့ၣ်အခွဲးအယာ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ပာ်ကဲအံၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢသးမိၤစီရိၤဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ ၂၀၂၁ နံၣ်လံၤလံၤန့ၣ် ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ် တကး ဒီးတၢ်မၤဒၢၣ်မၤဆူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢထံဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ် လၢကီၢ်ပယီၤဒိဘၣ်အပူၤ ဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်ဝဲသးမိၤစီရိၤအ တၢ်ပၤအသီတဘျူန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤကမၣ်သဲးသ့ၣ်တဖၣ်ပာ်ဃုာ်ဝဲတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ် အာအာသီသီသ့ၣ် တဖၣ် ဒ်အမုာ်တၢ်မၤသံမၤဝီလၢအတဖိးသဲးဘၣ်, တၢ်မၤဆါပယွဲ, တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်တၢ်, တၢ်မၤဆူၣ်တၢ်သးလီၢ်သးကျဲ, တၢ် ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်လၢကမျၢၢ်အတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ, တၢ်ဂုာ်ဆူၣ်ပျိဆူၣ်တၢ်, တၢ်မၤဟးဂီၤ တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်, တၢ်ဃုဆူၣ်ဃုစိးတၢ်, တၢ်မၤန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်, သ့ၣ်ထံးမုာ်ခွါအတၢ်မၤဆါပယွဲ, ဒီးတၢ်သ့ၣ် “တဲာ်လွံာ်တဲာ်” အတၢ်ကူၣ်တရံးအ ကျိအကျဲလၢ အပညိၣ်ဝဲထံဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အ သးတၢ်ထီၣ်ဒုးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တနံၣ်ညါအံၤန့ၣ် ဒုဖိ သဝီဖိလၢအဘၣ်ဃုာ်မုာ်ဖျးအိၣ်ဝဲအါန့ၢ်ဒီးပုၤ ၃၅၀,၀၀၀ ဂၤ ဖဲကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤဒီးပုၤလၢ အဘၣ်ဃုာ်မုာ်ဖျးသ့ၣ်တဖၣ် အါတက့ၢ်မုာ်ဝဲပိာ်မုာ်ဒီးဖိဒိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဆူၣ်မၤစိး တၢ်အဝဲအံၤန့ၢ်မုာ်ဝဲမဲာ်ထံကလၢလၢအပာ်ဖျါဝဲ တၢ် မၤအာမၤသီမၤပယွဲဝဲကညီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အကဲထီၣ်အသးလၢ သးမိၤစီရိၤပၤတၢ်သီသီလၢ ၁၉၆၂ နံၣ်တုၤ လၢ ၂၀၁၁ နံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါအီးကထိဘာန် ၃ သီ, ၁၉၉၁ နံနံနုန် ကီပယီပယီကလံလံသုးဟဲတုာ်လီဝဲမုာ်ပီလါ တာ်မလိကိပူလါထံထံနု သီလါအအိန် လါထံထံနုဟီာ်ကဝီပူဒီးပူကိဖိ (၄၁) ဂါသံဝဲတဘျီဃီနုန်လီ. သါဆံတနံနုဝံအလီခံ ဖဲလါမးရး ၅ သီ, ၂၀၂၂နံနုနု ပယီသုးလါအအိန်ဝဲဒန်လါအသုးကလါလါဖျာ်ပုာ်အပွာ်နု ခးလီဝဲစုကဝဲဒိန် လါကျိဒုသဝီ မုာ်တြီာ် ကီရုာ်အပူ ဘာန်သံဝဲပုသဝီဖိ (၇) ဂါဒီး မးဘာန်ဒိဝဲပုသဝီဖိလွာ်ဂါနုန်လီ. ပုသဝီဖိလါအသံ အကျိပန်ဃုာ်ဝဲ ဖိသုာ် သါဂါ ပုမိဒါတဂါ ဒီးပုလါအဘာန်ဒိအကျိနုနုပန်ဃုာ်ဝဲပိာ်ခွါဖိသုာ်သါနံနုဖိတဂါ ဒီးပိာ်မုာ် ၁၇ နံနုတဂါနုန်လီ.

ဖဲ ၁၉၉၂ နံနုနုပုလါအတူာ်ဘာန်ဝဲသွံာ်ထံးမုာ်ခွါအတာ်မပယွဲလါ အဘာန်ထွဲဒီးတာ်ဒုးတာ်ယါလါဒုသထုာ်ကီရုာ် အပူ တဂါဟံဖျါထီာ်ဝဲအတာ်လဲခီဖျါဆူ KHRG အအိန်ဒီးစံးဝဲလါ “ပယီသုးသုာ်တဖျာ်ဟဲဒီး ကွါတုာ်ဝဲပိာ်မုာ်သုာ် တဖျာ်ဒိတ နုညါလါကမာတရီတပါဝဲအဂီာ်နုန်လီ. အဝဲသုာ်ဆီတလဲအလီာ်တဂါဝံတဂါလါကမာတရီတပါဝဲပိာ် မုာ်သုာ်တဖျာ် အဂီာ်ဒီးညီနုနုပိာ်မုာ်သုာ်တဖျာ်ဘာန်တာ်မာတရီတပါအီလါပယီသုးဖိတဘျးဂါလါတနုအတီာ်ပူနုန်လီ. ယါစွာ်ကီး ဘာန်တာ်မာတရီတပါယါခဲအံခဲအံဒဲပုအဂါသုာ်တဖျာ်အသီးနုန်လီ. ဖဲလါတာ်မာတရီတပါယါ အခါမုာ်ဂုါဖဲလါ ယကျး စးမံအခါမုာ်ဂုါနု ယနုဟူဝဲပိာ်မုာ်လါအဂါသုာ်တဖျာ်ကီးပယူသီာ်ဝးဝးနုန်လီ. တာ်အံကဲ ထီာ်ဝဲအသးဒိတနုညါ ဒီး လါမုာ်ဂီခီအခါကတီာ်နုနုအဝဲသုာ်မာကဒီး ပလဲဝဲနုအတာ်လါကမာစာ်ဒိခိန်နုန်လီ.” သုးဟံးနုဆူတာ်စိတာ်ကမိဖဲ ၂၀၂၁ နံနုဝံအလီခံနု သဝီဖိသုာ်တဖျာ်လါလုက့ာ်ကဝီ ဒုသထုာ်ကီရုာ်အပူဒုးသုာ်ညါဝဲ KHRG ပုထါတာ်ကစီာ်ဖိ သုာ်တဖျာ်လါ ဖဲလါပယီသုးသုာ်တဖျာ်ဟဲဘျးထီာ်ဒီးအသဝီအခါနု အဝဲသုာ်ဆုာ်ဟံ ကွံာ်ဝဲပိာ်မုာ်သုးစာ်သုာ်တဖျာ်ဆူ တာ်ဃုာ်အိန်ခူသုာ်အလီနုန်လီ.

ဖဲ ၂၀၂၁ ဒီး ၂၀၂၂ နံနုအဘာန်စါနုနု KWO မးနီာ်မးဃါဝဲပယီသုးသုာ်တဖျာ် အတာ်မးဘာန်ဒိဝဲဒုဖိသဝီဖိ လါကညီကီာ် စံာ်အပူသုာ်တဖျာ်အဂုာ်ဝီခွဲးယာ်အိန်ဝဲ ၂၉၉၉ ခါနုန်လီ. KWO မးနီာ်မးဃါဝဲပုလါဘာန်တာ်မးသံအီ အိန်ဝဲ (၁၅၃) ဂါ ဒီးပုလါအဘာန်ဒိအိန်ဝဲ (၂၇၆) ဂါနုန်လီ. ပုလါဘာန်တာ်မးသံအီအကျိနုနု ပိာ်မုာ်ပန်ဝဲ (၃၀) ဂါ ဒီးပုဘာန်ဒိအကျိနုနု ပိာ်မုာ်ပန်ဝဲ (၁၁၇) ဂါနုန်လီ. စးထီာ်လါ လါဖျါတြျါအါရံ ၂၀၂၁ နံနုနု ပယီသုးအတာ်ကုာ် ဆူပျိဆူတာ်အိန်ဝဲ (၄၄၇) ဘျီ ဒီးဒွဲာ်အူထီာ်ဝဲပုဟံာ်ပုဃီအိန်ဝဲအစုာ်ကတီာ် (၁၇၁) ဘျီနုန်လီ. နီာ်ဂံာ်နီာ်ဒုးအနီာ် ကီရုာ်အိန်အါဒိန်သုဝဲ မုာ်လါတာ်မးဘာန်ဒိပုဂုာ်ဝီခွဲးယာ်လါတာ်မးနီာ်မးဃါဒီးဟံဖျါထီာ်အီတနုဘာန်နုအိန်ဝဲဒန်အါမးအပိလီ.

လါအပူကွံာ်အနံ (၃၀) နုနု KHRG ဒီး KWO မးနီာ်မးဃါဝဲဒုဖိသဝီဖိလါကီာ်ပယီမုာ်ထီာ်ကလံထံးခိခိန်ကစာ် ကျါ သုာ်တဖျာ်အတာ်လဲခီဖျါအခွဲးအယာ်လါ ဘာန်တာ်မးဘာန်ဒိအီသုာ်တဖျာ်ဒီး အဝဲသုာ်အကံာ်အစီလါအကွါခိန်ဆါ ကဒါ ကွါဝဲပယီသုးအတာ်ဟူးတာ်ဂဲလါကမာဟးဂါမးလီမာ်ကွံာ်ဝဲတာ်လါအထီဒါအဝဲသုာ်ကီးကလုာ်ဒဲးနုန်လီ. ဒ်လဲဝဲဂုါဂုါ နုနု တာ်အုာ်သးလါလါပုဲဘာန်ဃးဒီး တာ်မပယွဲလါအကဲထီာ်အသးလါ ထံကီာ်အပူဒီးသုးမိဖိရီ အတာ်ပူဖျးဒီးတာ် စံာ်ညီာ်လါနုနုဆံဖျိာ်တဖျာ်အပူအိန်ဘာန်ဆာ်သနုကု ဟီာ်ခိန်ဒိဘုာ်အပူတဝါသုာ်တဖျာ် တဟံး ထီာ်ဂုါဝီနီတမံဘာန် ဒီးပုလါအဘာန်တူာ်တုာ်တုာ်သုာ်တဖျာ်အဂီာ်နုနု တာ်တီတုာ်တြျါတအိန်ဝဲဘာန်. တနုအံနုနု ဒ်လီာ် ကဝီတဂါကရါကရီသုာ် တဖျာ်လါအမာတုာ်တုာ်တပူဃီဒ်သိးကမာလီတံာ်ဝဲဒန်လါ ဟီာ်ခိန်ဒိဘုာ်ပုဘာန်မုဘာန်ဒါ သုာ်တဖျာ်အိန်ဝဲဒီး တာ်အုာ် ကီလါအလိာ်ဝဲသုာ်တဖျာ်လါဟံးထီာ်ဝဲပယီသုးဖိဒီးသုးခိန်သုာ်တဖျာ်အရူကသုအဂီာ် ပသးဒိန်ထီာ်ဝဲဒိန်မး ခီဖျါလီာ် ကဝီဒီးဟီာ်ခိန်ဒိဘုာ်အပူတဝါသုာ်တဖျာ် ဆီာ်ထွဲမးစါထံထံဖိကီာ်ဖိကမုာ်လါ ကီာ်ပယီမုာ်ထီာ်ကလံထံးသုာ် တဖျာ် အသုးသုာ်လါကဝီ တာ်သဘျးဒီးတာ်တီတုာ်တြျါတနုဘာန်အပိနုန်လီ.

“ပုလါအမာကမုာ်ဝဲဒုးယါကွီာ်မုာ်ဒီးကွီာ်မုာ်လါအထီဒါဝဲကမုာ်ခူသဝီဖိလါကညီကီာ်စံာ်အပူသုာ်တဖျာ်အခွဲးယာ်နုနုမုာ် ဝဲသုးမိဖိရီအခိန်အနုာ်သုတဖျာ်နုနုလီ. ကလုာ်ခူာ်ဖိသုာ်တဖျာ်နုနုဘာန်တာ်ဆီာ်တာ်မးနုအီလါသုးမိဖိရီအတာ်ပု

တၢ်ပြးန့ၣ်လီၤ. ပခွဲးပယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤတရီၤတပါအီၤန့ၣ်လီၤ.” KHRG ပှၤဟူးဂဲၤတဲၣ်န့ၣ်ခဲးတၢ်အ မူဒါခိၣ်စီၤနၤဒၣ်စူ တဲၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ “ပမၤပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိဘၣ်ဆၣ်သနၣ်က့ၤ သးမိၤစိရိၤကျဲးစးမၤဟးဂီၤဝဲပသူးသ့ၣ်လၢက ပီၤန့ၣ်လီၤ. ပခွဲးပယၢ် လၢတၢ်မၤဘၣ်ဒိအီၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ပတဒိးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်တီၢ်တြီၢ်နီၤတဘျီဘၣ်. သးမိၤစိရိၤတ ဖုအံၤမ့ၢ်အိၣ်ဒိးန့ၣ် က လုၢ်ဒုၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်တမ့ၢ်လၢကအိၣ်မူဘၣ်ဝဲပဲၤဒီးပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိသူးသ့ၣ်လၢကပီၤဒီးအခွဲးအယၢ် သ့ၣ်တဖၣ်နီၤတဘျီဘၣ်.”

ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အံၤန့ၣ် KWO အနဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ်နီၢ်ကညီဖိတဲၣ်အါထီၣ်ဝဲလၢ “ပိၣ်မုၢ်ဒီးဖိဒိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ် မၤသံ အီၤဒီးအဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ဃးမုံဟးဖျိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခးလီၤဝဲကျိဖးဒိၣ်ဆူကမ့ၢ်အလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိး ဟဲအါထီၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲကွၢ် ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်အပှၤတဝၢသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟူးဂဲၤတုၤလီၤတီၤလီၤဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီး မၤဆူၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်ဖိၣ်ဃံးဟ့ၣ် တၢ်ပျဲသ့ၣ်တဖၣ်ပၣ်ဃုာ်ဝဲဒီးတၢ်တြီၢ်တံၢ်ဃာ်ဝဲတၢ်ဆါန့ၢ် သးမိၤစိရိၤအကဘီယူၤဒုးသးအသိးဒီးတၢ်တြီၢ်ဃာ်ဝဲတၢ်ရူၤလိာ်မၤ ဃုာ်တၢ်ဒီးထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြးကီၢ်ကးကရၢအသး ဒ်သိးဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟူးဂဲၤဝဲသ့တန့ၢ်ဒီးကဟးဂီၤ ကွံၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိ လၢသးမိၤစိရိၤအံၤပှၤဖျိးဝဲဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ်အိၣ်လၢအန့ၣ်တဖၣ်အန့ၣ်လံအယိ အဝဲသ့ၣ်တပျဲဝဲတၢ်လၢကဟဲပိာ်ထွဲထီၣ်အ ခံလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ဘၣ် ဒီးအဂံၢ်အဘါဆူၣ်ထီၣ်ဝဲလၢကဆဲးမၤအမၤသီတၢ်န့ၣ်လီၤ. မတၢ်တဂၤမးတကြးအိၣ်လၢ တၢ် ဘျါသဲးစးအဖီခိၣ်ဘၣ်. ပလိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီန့ၣ်လီၤ.”

ဖဲလါဒါခဲဘၣ် ၁၀ သီ အနံၤအံၤန့ၣ် ကညီပိာ်မုၢ်ကရၢ (KWO) ဒီးကညီဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်ကရၢ (KHRG) ပာ်လၢပာ်ကပီၤ ဟ့ၣ် တၢ်ယူးယိၣ်ဆူထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤခဲလၢာ်လၢအဂဲၤလိာ်တြီၢ်ဆါဝဲသးမိၤစိရိၤ အတၢ်မၤအမၤသီသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတူၢ်ဝဲသးမိၤစိရိၤအတၢ်မၤပယွဲလၢအအိၣ်ဒီးအကျိၤအကျဲးလီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. တနံၤ အံၤပမၤလၢကပီၤဝဲပဒီပုၢ်ဝဲ ကညီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်သးစွံကတုၤ ဒီးအတၢ်သးဒူလၢအဆဲး ဂဲၤလိာ်တၢ်လၢ အခွဲးအယၢ် အဂီၢ်ဒ်သိးကဒိသဒါဝဲအသူးသ့ၣ်လၢကပီၤ, တၢ်သဘျူ , ဒီးတၢ်တီၢ်တြီၢ်လၢပှၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးပဟ် သ့ၣ်ပာ်သးစ့ၢ်ကီးလၢ ဒူဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါနီၢ်ပာ်ဘၣ်ဃးဒီးဟီၣ်ခိၣ် ဒိဘၣ်ပှၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ် အတက့ၢ်န့ၣ်အိၣ် အါထီၣ်ဝဲဒီးအဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒိးဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ် အပှၤတဝၢကန့ၣ်လီၤပၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢ အတၢ်ဃုန့ၢ်ဝဲတၢ်တီၢ်တြီၢ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိပကိးသတြီထီၣ်ကဒိးဝဲဒၣ်ဆူ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်အပှၤတဝၢဒ်သိး အသုတတူၢ်လိာ်ဝဲကွီၢ် မ့ၢ်လၢ ပယီၤသးမိၤစိရိၤမၤကမ့ၢ်တၢ်ဝဲလၢအပူၤကွံၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ မ့ၢ်ဂ့ၢ်ဒ်သိးတၢ်ကမၤ ကတၢ်ကွံၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ပာ်ဖျိၣ် မၤသကိးတၢ်ခဲလၢာ်လၢအဟ့ၣ်ဝဲသးလၢအဟံးန့ၢ်ဆူၣ် တၢ်စိတၢ်ကမိၤတဖုအံၤအလီၢ်အလၢပၣ်ဃုာ်ဝဲဒီးမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွံၣ်အ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအဒူးဆူၣ်ဝဲအမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွံၣ်အဂံၢ်အဘါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကိးသတြီထီၣ်အံၤ မ့ၢ်ဒ်သိးတၢ်ကမၤကတၢ်ကွံၣ်စ့ၢ် ကီးဝဲတၢ်ဆါကဘီယူၤသိးဒီးတၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကၤဝဲစုကဝဲသ့ၣ် တဖၣ်ဒီးသးလၢအဟံး န့ၢ်ဆူၣ်စိကမိၤတဖုအံၤ, ဒီးမ့ၢ်ဒ်သိး တၢ်ကဟံးထီၣ်ဝဲဂ့ၢ်ဝီလၢအိၣ်ဒီးအမိၢ်လံၤမိၢ်ပှၤ လီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒ်သိးတၢ်ကမၤ စၢၤဝဲဒၣ်လီၢ်ကဝီၤအတၢ်ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါလၢ ကဘျါရဲၤလီၤဝဲပှၤဂ့ၢ်ဝီအတၢ်လိာ်ဘၣ်ဒီးပှၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်အတၢ်သဘၣ်သဘၣ် လၢအကဲထီၣ်အသးလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးကျိး
စီၤနၤဒၣ်စူ (KHRG) - hsue@khr.org
နီၣ်ကညီဖိ (KWO) - kwocentral@gmail.com